

3. Informatika - Softwarové a datové inženýrství

Garantující pracoviště: Katedra softwarového inženýrství

Garant programu: Prof. RNDr. Tomáš Skopal, Ph.D.

Zaměření:

- softwarové inženýrství
- vývoj software
- webové inženýrství
- databázové systémy
- analýza a zpracování rozsáhlých dat

Absolvent má hluboké softwarové a datové inženýrské znalosti v rámci zvoleného zaměření. Tyto znalosti nesledují pouze aktuální technologické trendy, ale jejich jádro je tvořeno hlubokým teoretickým základem. Absolvováním zaměření Softwarové inženýrství umí absolvent analyzovat požadavky na kvalitu a funkcionalitu softwarových řešení, navrhovat odpovídající architekturu a řídit proces vývoje a monitorování kvality. Absolvent zaměření Vývoj software je schopen navrhovat architekturu software a vést jeho implementaci v různých prostředích včetně paralelních nebo cloudových. Zaměření

Webové inženýrství učí absolventy navrhovat a implementovat software fungující v prostředí webu, cloudu a dalších síťových technologií s důrazem na škálovatelnost, robustnost a bezpečnost. Se zaměřením Databázové systémy je absolvent připraven navrhovat a integrovat schémata v různých typech databází a na jejich základě pak implementovat a administrovat databázové aplikace. Absolvent zaměření Analýza a zpracování rozsáhlých dat se uplatní jako vědecky orientovaný odborník na dobývání znalostí z dat a jejich interpretaci uživateli, např. jako datový analytik (data scientist).

Povinné předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NTIN090	Základy složitosti a vyčíslitelnosti	4	2/1 Z+Zk	—
NTIN066	Datové struktury 1	6	2/2 Z+Zk	—
NSZZ023	Diplomová práce I	6	—	0/4 Z
NSZZ024	Diplomová práce II	9	0/6 Z	—
NSZZ025	Diplomová práce III	15	—	0/10 Z

Týmový projekt

Student si volí právě jeden z trojice předmětů Softwarový projekt, Výzkumný projekt a Firemní projekt.

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NPRG069	Softwarový projekt	12	0/8 Z	0/8 Z
NPRG070	Výzkumný projekt	9	0/6 Z	0/6 Z
NPRG071	Firemní projekt	6	0/4 Z	0/4 Z
NPRG072	Zvýšený rozsah projektu	3	0/2 Z	0/2 Z

Povinně volitelné profilující předměty

Je požadováno splnění povinně volitelných profilujících předmětů z následujícího seznamu v rozsahu alespoň 41 kreditů. Předměty je doporučeno volit tak, aby pokrývaly zvolené studijní okruhy státní závěrečné zkoušky.

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NPRG014	Koncepty moderních programovacích jazyků	4	0/3 Z	—
NPRG043	Doporučené postupy v programování	5	—	2/2 KZ
NPRG024	Návrhové vzory	3	—	0/2 KZ
NSWI126	Pokročilé nástroje pro vývoj a monitorování software	2	—	0/2 Z
NPRG059	Praktikum z pokročilého objektového programování	2	0/1 Z	—
NPRG058	Pokročilé programování v paralelním prostředí	6	2/2 Z+Zk	—
NSWI150	Virtualizace a cloud computing	3	2/0 Zk	—
NSWI153	Pokročilé programování webových aplikací	5	—	2/2 Z+Zk

NSWI145	Webové služby	5	—	2/2 Z+Zk
NSWI144	Data na Webu	5	2/1 Z+Zk	—
NSWI130	Architektury softwarových systémů	5	2/2 Z+Zk	—
NSWI026	Pokročilé aspekty softwarového inženýrství	5	—	2/2 Z+Zk
NTIN043	Formální základy softwarového inženýrství	5	2/2 Z+Zk	—
NDBI034	Vyhledávání multimediálního obsahu na webu	4	2/1 Z+Zk	—
NDBI040	Moderní databázové systémy	5	—	2/2 Z+Zk
NDBI048	Data Science	5	2/2 Z+Zk	—
NDBI042	Techniky vizualizace dat	4	—	2/1 Z+Zk
NPFL114	Hluboké učení	7	—	3/2 Z+Zk
NDBI023	Dobývání znalostí	5	—	2/2 Z+Zk
NDBI016	Transakce	3	—	2/0 Zk
NDBI001	Dotazovací jazyky 1	5	2/2 Z+Zk	—
NDBI006	Dotazovací jazyky 2	5	—	2/2 Z+Zk
NDBI021	Uživatelské preference	4	—	2/1 Z+Zk
NSWI072	Algoritmy komprese dat	3	2/0 Zk	—

Povinně volitelné předměty

Je požadováno splnění povinně volitelných předmětů z následujícího seznamu v rozsahu alespoň 15 kreditů.

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NMAI060	Pravděpodobnostní metody	3	2/0 Zk	—
NPRG042	Programování v paralelním prostředí	6	—	2/2 Z+Zk
NPRG054	Vývoj vysoce výkonného software	6	—	2/2 Z+Zk
NSWI035	Principy distribuovaných systémů	3	2/0 Zk	—
NSWI080	Middleware	4	—	2/1 KZ
NSWI101	Modely a verifikace chování systémů	5	2/2 Z+Zk	—
NSWI131	Vyhodnocování výkonnosti počítačových systémů	4	—	2/1 Z+Zk
NSWI149	Softwarové inženýrství v praxi	3	—	2/0 Z
NSWI152	Vývoj cloudových aplikací	3	—	0/2 Z
NTIN067	Datové struktury 2	3	—	2/0 Zk
NSWI166	Úvod do doporučovacíh systémů a uživatelských preferencí	4	2/1 Z+Zk	—
NPFL104	Metody strojového učení	4	—	1/2 Z+Zk

Státní závěrečná zkouška

Student si vybere tři okruhy podle zvoleného zaměření. Dva z těchto okruhů jsou povinné pro zvolené zaměření, třetí je volitelný.

Zkušební okruhy

1. Analýza a architektury software (povinný pro zaměření: Softwarové inženýrství)

2. Rozšířené programování (povinný pro zaměření: Softwarové inženýrství, Vývoj software)
3. Softwarové technologie (povinný pro zaměření: Vývoj software)
4. Webové technologie (povinný pro zaměření: Webové inženýrství)
5. Databáze - formální základy a dotazovací jazyky (povinný pro zaměření: Webové inženýrství, Databázové systémy)
6. Databáze - implementace a administrace (povinný pro zaměření: Databázové systémy)
7. Zpracování rozsáhlých a nestrukturovaných dat (povinný pro zaměření: Analýza a zpracování rozsáhlých dat)
8. Data mining (povinný pro zaměření: Analýza a zpracování rozsáhlých dat)

Zkušební požadavky

1. Analýza a architektury software

Procesy vývoje SW a jejich fáze. Podnikové procesy a jejich modelování pomocí BPMN. UML a jeho využití pro analýzu a návrh struktury a chování SW. Návrhové vzory. Testování SW, dopadová a změnová analýza. Plánování SW projektů, odhad nákladů, úroveň řízení projektů. Právní aspekty SW, hlavní zákony důležité pro IT projekty. Typy pohledů na SW architekturu. Modelování a dokumentace SW architektury. Klasifikace atributů kvality SW architektury, jejich popis pomocí scénářů a taktik. Servisně orientované architektury. Algebraické metody formálních specifikací, vícedruhové algebry, iniciální modely. Temporální logika. Formální základy jazyka UML. OCL jako specifikační jazyk a formální základy dle specifikace.

Doporučené předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NSWI130	Architektury softwarových systémů	5	2/2 Z+Zk	—
NSWI026	Pokročilé aspekty softwarového inženýrství	5	—	2/2 Z+Zk
NTIN043	Formální základy softwarového inženýrství	5	2/2 Z+Zk	—

2. Rozšířené programování

Moderní konstrukce a pokročilé aspekty programovacích jazyků. Generické programování a metaprogramování, generika a šablony, politiky, traits, typová dedukce, reflexe. Výjimky a bezpečné programování v prostředí s výjimkami. Implementace objektových vlastností, běhová podpora, volací konvence, garbage collection. Vliv moderních konstrukcí na výkonnost kódu. Paralelní programování, Amdahlův zákon, synchronizační primitiva, task stealing. Návrhové vzory a jejich využití. Skriptovací jazyky, prototype-based jazyky. Domain Specific Languages. Funkcionální programování. Principy tvorby kvalitního kódu, doporučené postupy. Refaktorizace. Testování funkčnosti, hledání chyb, monitorování programů.

Doporučené předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NPRG014	Koncepty moderních programovacích jazyků	4	0/3 Z	—
NPRG024	Návrhové vzory	3	—	0/2 KZ

NPRG043	Doporučené postupy v programování	5	—	2/2 KZ
NPRG042	Programování v paralelním prostředí	6	—	2/2 Z+Zk
NPRG059	Praktikum z pokročilého objektového programování	2	0/1 Z	—

3. Softwarové technologie

Architektury operačních systémů, správa procesů, správa paměti, komunikace a synchronizace, paralelismus, virtualizace, stránkování. Souborové systémy, přístupová práva a bezpečnost. Přenositelnost a multiplatformnost aplikací. Testování a monitorování funkčnosti a výkonnosti. Architektura webových aplikací, skriptování na straně serveru a klienta, spolupráce s databázovými systémy. Architektura datového serveru, transakce, optimalizace výkonu. Cloudové služby, IaaS, PaaS a SaaS. Virtualizace, kontejnerizace, orchestrace, edge computing, IoT. Vyvažování zátěže, vysoká dostupnost. MapReduce.

Doporučené předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NSWI126	Pokročilé nástroje pro vývoj a monitorování software	2	—	0/2 Z
NSWI153	Pokročilé programování webových aplikací	5	—	2/2 Z+Zk
NSWI150	Virtualizace a cloud computing	3	2/0 Zk	—

4. Webové technologie

Obecný přehled základní webových technologií. Síťové služby pro webové technologie. Webové služby. Architektura klient-server aplikací, skriptování na straně serveru a klienta, webové frameworky. Použití databázových systémů ve webových aplikacích, NoSQL databáze, multimediální databáze. Indexace a prohledávání dokumentů, principy fungování webových vyhledávačů. Linked Data, integrace sémantických dat do webových stránek. Zajištění bezpečnosti informačních systémů v prostředí internetu, autentizace, autorizace, bezpečnostní modely, základy šifrování, ochrana dat.

Doporučené předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NSWI130	Architektury softwarových systémů	5	2/2 Z+Zk	—
NSWI153	Pokročilé programování webových aplikací	5	—	2/2 Z+Zk
NSWI145	Webové služby	5	—	2/2 Z+Zk
NDBI034	Vyhledávání multimediálního obsahu na webu	4	2/1 Z+Zk	—
NPRG043	Doporučené postupy v programování	5	—	2/2 KZ

5. Databáze - formální základy a dotazovací jazyky

Relační kalkuly, relační algebry. Relační úplnost. Bezpečné výrazy, ekvivalence relačních dotazovacích jazyků. Věta o tranzitivním uzávěru relace. Sémantika SQL. Stan-

dardy SQL. Objektové rozšíření relačního modelu dat. Databáze textů – Booleovský a vektorový model, vyhledávání a indexování, uspořádání odpovědí, top-k operátor. Datalog. Rekurze v SQL. Datový model XML. Datový model RDF, dotazovací jazyk SPARQL. Podobnostní dotazy v multimediálních databázích, metrické indexační metody. Modelování preferencí a dotazování s preferencemi.

Doporučené předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NDBI040	Moderní databázové systémy	5	—	2/2 Z+Zk
NDBI034	Vyhledávání multimediálního obsahu na webu	4	2/1 Z+Zk	—
NDBI001	Dotazovací jazyky 1	5	2/2 Z+Zk	—
NDBI006	Dotazovací jazyky 2	5	—	2/2 Z+Zk
NDBI021	Uživatelské preference	4	—	2/1 Z+Zk

6. Databáze - implementace a administrace

Architektury databázových systému. Modely a vlastnosti transakcí: uzamykací protokoly, časová razítka. Izolace transakcí, alokace prostředků. Distribuované transakce. Zotavení z chyb, žurnály. Distribuce s horizontální fragmentací, implementace NoSQL databází, CAP teorém. Indexace relačních dat. Přístupové metody k prostorovým objektům. Algoritmy implementace relačních operací, agregačních funkcí. Vyhodnocování a optimalizace dotazů. Kompresce dat: Huffmanovo kódování, aritmetické kódování, LZ algoritmy, Burrows-Wheelerova transformace.

Doporučené předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NDBI016	Transakce	3	—	2/0 Zk
NSWI072	Algoritmy komprese dat	3	2/0 Zk	—
NSWI144	Data na Webu	5	2/1 Z+Zk	—
NDBI040	Moderní databázové systémy	5	—	2/2 Z+Zk
NTIN066	Datové struktury 1	6	2/2 Z+Zk	—

7. Zpracování rozsáhlých a nestrukturovaných dat

Distribuce s horizontální fragmentací, implementace NoSQL databází, CAP teorém. Big Data management - distribuce, škálování, replikace, transakce. Paralelní a distribuované zpracování rozsáhlých dat, MapReduce. Úložiště typu klíč - hodnota. Sloupcová úložiště. Dokumentová úložiště. Modely pro fulltextové dotazování - vektorový, booleovský model, uspořádání odpovědí, top-k operátor. Podobnostní dotazy v multimediálních databázích, metrické indexační metody. Techniky vizualizace dat. Data science a metoda CRISP-DM - příprava, modelování a vyhodnocení. Základní statistické modely v data science.

Doporučené předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NDBI040	Moderní databázové systémy	5	—	2/2 Z+Zk
NDBI034	Vyhledávání multimediálního obsahu na webu	4	2/1 Z+Zk	—
NDBI042	Techniky vizualizace dat	4	—	2/1 Z+Zk

NDBI048	Data Science	5	2/2 Z+Zk	—
---------	--------------	---	----------	---

---

8. *Data mining*

Základní principy databázových systémů, datových skladů a technologie OLAP. Dobývání znalostí z databází - příprava dat a jejich předzpracování, techniky pro popis konceptů, metody pro dobývání asociativních pravidel, metody pro klasifikaci a predikci dat, metody pro klastrovou analýzu, dobývání znalostí v databázových systémech. Statistické metody pro data mining. Hledání různých typů závislostí. Bayesovská analýza, bayesovské sítě. Pravděpodobnostní modely dokumentografického informačního systému. Metody řízeného učení pro klasifikaci a regresi. Support Vector Machines a kernelové funkce. Evaluace experimentů. Techniky vizualizace dat. Data science a metoda CRISP-DM - příprava, modelování a vyhodnocení. Základní statistické modely v data science.

Doporučené předměty

Kód	Název	Kredity	ZS	LS
NDBI023	Dobývání znalostí	5	—	2/2 Z+Zk
NAIL029	Strojové učení	3	—	2/0 Zk
NDBI042	Techniky vizualizace dat	4	—	2/1 Z+Zk
NDBI048	Data Science	5	2/2 Z+Zk	—
